

Programa del curs de literatura catalana (Katalonian kirjallisuuden historia), 6 crèdits

Joan Mut Munar (joan.mut(a)helsinki.fi)

Blog del lectorat: <http://katalaanihelsingissa.wordpress.com>

Classes

Dijous de les 12:15 a les 13:45 a l'aula D113 a Unioninkatu 38

Objectius

Aquest curs s'adreça a tothom que s'interessi per la literatura catalana, tant des de la perspectiva dels principals textos i autors que la conformen, com dels moviments artístics i els esdeveniments socials i històrics més rellevants que s'hi relacionen. Els objectius principals són acostar-se als seus principals autors, corrents i obres; familiaritzar-se amb alguns dels textos més importants de cada període; veure com ha evolucionat per tenir-ne una visió històrica; analitzar algunes obres per reflexionar-hi i aprendre a situar-la en el seu context històric i social, sense perdre de vista altres contextos significatius.

Per facilitar aquesta aproximació a la literatura catalana es parlarà dels principals corrents i autors dels distints períodes en què es divideix; se'n llegiran algunes de les obres més destacades, fragments en la majoria de casos; s'analitzaran alguns textos i es fomentarà la discussió sobre els corrents estètics, autors i obres de què es parli, en molts de casos fent referència a altres literatures per tal de desenvolupar la capacitat crítica i d'anàlisi.

Continguts bàsics

L'assignatura es divideix en cinc blocs que es corresponen a distints períodes històrics. Aquesta divisió es correspon amb les principals etapes en què s'ha dividit la literatura catalana. En cadascun d'aquests blocs es parlarà del context històric, cultural i social d'aquell moment, dels principals corrents estètics i dels autors i les obres més rellevants.

Malgrat aquesta estructura inicial, pot ser que hi hagi canvis per tal d'adaptar millor el curs als interessos, suggeriments i propostes dels estudiants. A l'inici de curs es proporcionarà un cronograma en què hi haurà el contingut provisional de cada sessió.

1. Edat Mitjana

Poesia trobadoresca

Ramon Llull

Les grans cròniques

Ausiàs March

Narrativa cavalleresca: *Tirant lo Blanc*, *Curial e Güelfa*

Literatura religiosa i moralitzant: Francesc Eiximenis, Sant Vicent Ferrer, Anselm Turmeda, Isabel de Villena

Humanisme: Joan Roís de Corella, Jaume Roig, Bernat Metge

Lectures: LLULL, Ramon: *Llibre d'Evast e Blanquerna* (extractes).

MARTORELL, Joanot: *Tirant lo Blanc*.

MARCH, Ausiàs: *Poesies* (extractes).

2. Renaixement, Barroc i Il·lustració

Renaixement: Cristòfor Despuig, Pere Seraffí

Barroc: el rector de Vallfogona, Francesc Fontanella

Il·lustració i neoclassicisme: el baró de Maldà, Joan Ramis i Ramis

3. Segle XIX

Romanticisme i Renaixença

Poesia: Jacint Verdaguer

Teatre: Àngel Guimerà

Realisme i naturalisme. Narrativa: Narcís Oller

Lectures: VERDAGUER, Jacint: *Canigó* (extractes) o *Flors del calvari* (extractes).

MARAGALL, Joan: *Nausica* o GUIMERÀ, Àngel: *Terra baixa*.

4. Del Modernisme a 1936

Modernisme: Víctor Català, Santiago Rusiñol, Joan Puig i Ferrater, Joan Maragall, Joaquim Ruyra, Prudenci Bertrana

Noucentisme: Eugeni d'Ors, Josep Carner, Guerau de Liost

L'Escola Mallorquina: Joan Alcover i Miquel Costa i Llobera

Avantguardes: Joan Salvat-Papasseit, Josep Maria Junoy, Josep Vicent Foix, Salvador Dalí

Postsimbolisme: Carles Riba, Clementina Arderiu

Altres poetes: Bartomeu Rosselló-Pòrcel, Màrius Torres, Agustí Bartra

Altres narradors: Josep Maria de Sagarra, Josep Pla

Lectures: CATALÀ, Víctor: *Solitud*.

SALVAT-PAPASSEIT, Joan: *El poema de la rosa als llavis* o CARNER, Josep: *Els fruits saborosos*.

5. Del 1936 a l'actualitat

Postguerra i exili: Pere Quart, Joan Vinyoli, Marià Villangómez, Llorenç Villalonga, Mercè Rodoreda i Pere Calders

Represa literària i nous autors. Poesia: Josep Palau i Fabre, Joan Brossa, Blai Bonet, Miquel Martí i Pol, Vicent Andrés Estellés, Gabriel Ferrater

Cinquanta i seixanta. Narrativa: Joan Perucho, Joan Sales, Manuel de Pedrolo, Baltasar Porcel, Josep M. Espinàs

Generació dels setanta. Narrativa: Terenci Moix, Montserrat Roig, Joan Francesc Mira, Jesús Moncada, Jaume Cabré, Carme Riera, Maria Barbal, Isabel Clara Simó, Ferran Torrent, Sergi Pàmies, Quim Monzó

Altres poetes: Pere Gimferrer, Damià Huguet, Maria Mercè-Marçal, Joan Margarit, Enric Casasses

Prosa de no ficció: Joan Fuster

Lectures: RODOREDÀ, Mercè: *La plaça del Diamant*.

MONZÓ, Quim: *El perquè de tot plegat* o SÁNCHEZ PIÑOL, Albert: *La pell freda*.

Metodologia

Les explicacions teòriques a classe es combinaran amb activitats més pràctiques, com ara la lectura de textos literaris, la reflexió sobre obres o fragments o l'exposició dels aspectes més rellevants d'un període, autor o obra. Per tal d'assolir una millor comprensió, a classe es fomentaran el debat, la discussió i l'anàlisi i s'intentarà que s'estableixin connexions amb altres realitats culturals i socials, com ara la finlandesa. Per avançar més fàcilment, estar al dia i plantejar preguntes, dubtes i suggeriments es recomana assistir a classe i participar-hi de manera activa. Per aquest motiu l'assistència es considera obligatòria per tal d'optar a l'avaluació contínua, però en cas de no poder assistir regularment a classe hi ha les alternatives que s'assenyalen a l'apartat de l'avaluació.

Per facilitar el seguiment de les classes, la majoria d'informació es trobarà al Moodle, on també hi haurà enllaços amb recursos i informació complementària.

A més de seguir les classes, s'hauran de llegir obres (o fragments), que sempre que sigui possible es proporcionaran a través del Moodle. Aquestes lectures aniran acompanyades d'activitats de debat i anàlisi per assegurar-ne la comprensió, intercanviar impressions i aprofundir en el que s'ha vist.

Avaluació

L'avaluació és contínua i formativa perquè es tenen en compte la participació a classe, les activitats i lectures que es fan, tant a classe com a casa, i els exercicis puntuables que s'estableixin. Com que l'avaluació és contínua la intenció és que no hi hagi examen final o que no sigui obligatori. En tot cas, a les sessions inicials s'explicarà exactament com serà l'avaluació numèrica i els estudiants podran fer-hi suggeriments per tal d'adaptar-la millor al procés d'aprenentatge.

La proposta inicial és avaluar el curs sobre 150 punts, que es podran aconseguir de distinta manera per tal d'afavorir la flexibilitat:

- assistència a classe (1 punt cada dia, fins a 20) -> 20;
- 5 fulls de seguiment (10 punts cadascun) -> 50;
- 5 lectures, amb una fitxa i preguntes (10 punts cadascuna) -> 50;
- presentació sobre un tema, corrent, autor o obra extra -> 20;
- treball escrit sobre un tema, corrent, autor o obra -> 10;
- examen -> 50.

Amb aquest sistema la gent que no pugui assistir a classe de manera regular pot tenir una avaluació contínua, però convé que en parli amb el lector per poder-ne fer un seguiment.

La gent que no pugui assistir mai a classe pot fer simplement l'examen, que serà l'únic que es tindrà en compte.

Bibliografia obligatòria

ESPADALER, Anton Maria: *Història de la literatura catalana*. Barcanova, Barcelona: 1995 (2a ed.). "Sèrie Major", 5.

Bibliografia i fonts de consulta complementàries

ASSOCIACIÓ D'ESCRITORS EN LLENGUA CATALANA: *Escriptors.cat* [en línia]. <<http://escriptors.cat>> [consulta: 14/10/2014].

CÀTEDRA MÀRIUS TORRES: *Corpus Literari Digital* [en línia]. <<http://www.catedramariustorres.udl.cat/materials>> [consulta: 14/10/2014].

BORDONS, Glòria; SUBIRANA, Jaume (coords.): *Literatura catalana contemporània*. EDIUOC, Proa, Barcelona: 1999.

BROCH, Àlex (dir.): *Diccionari de la literatura catalana*. Enciclopèdia Catalana, Barcelona: 2008.

CINGOLANI, Stefano Maria: *La memòria dels reis. Les quatre grans cròniques*. Editorial Base, Barcelona: 2006.

ENCICLOPÈDIA CATALANA: *Enciclopèdia.cat* [en línia]. <<http://enciclopedia.cat>> [consulta: 14/10/2014].

FUSTER, Joan: *Literatura catalana contemporània*. Curial Edicions, Barcelona: 1988. "Biblioteca de cultura catalana", 23.

FUNDACIÓ BIBLIOTECA VIRTUAL MIGUEL DE CERVANTES: *Biblioteca Virtual Joan Lluís Vives* [en línia]. <<http://lluivives.com>> [consulta: 14/10/2014].

GENERALITAT DE CATALUNYA: "Literatura", a *Culturcat* [en línia]. <<http://www20.gencat.cat/portal/site/culturacatalana/menuitem.cf0a4bc0d1725f88f94a9710b0c0e1a0/?vgnextoid=5be19806c8696210VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=5be19806c8696210VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD>> [consulta: 14/10/2014].

RIQUER, Martí de; COMAS, Antoni; MOLAS, Joaquim: *Història de la literatura catalana*, 11 vol. Ariel, Barcelona: 1980-1988.

ROSSICH, Albert; VALSALOBRE, Pep: *Literatura i cultura catalanes (segles XVII i XVIII)*. UOC, Barcelona: 2007.

ROSSICH, Albert (coord.): *Panorama crític de la literatura catalana*, 6 vol. Vicens Vives, Barcelona: 2009-2010.

SOLER LLOPART, Albert: *Literatura catalana medieval. Un recorregut multimèdia pels grans autors i els seus textos*. Barcelona, Edidtorial UOC: 2003.

UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA: *Lletra. La literatura catalana a Internet* [en línia]. <<http://lletra.uoc.edu>> [consulta: 14/10/2014].

UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA: *Música de poetes* [en línia]. <<http://musicadepoetes.cat>> [consulta: 14/10/2014].